

הלכות עדות פֶּרֶק יא

א. מי שאינו לא במקרא, ולא במשנה, ולא בדרך ארץ הרי זה בחזקת רשע, ופסול לעדות מדבריהם: שכל מי שירד עד כָּךְ, חזקה שהוא עובר על רב העברות שיבואו לידו.

ב. לפיכך אין מוסרין עדות לעם הארץ, ואין מקבלין ממנו עדות: אלא אם כן החזק שהוא עוסק במצוות, ובגמילות חסדים, ונוהג בדרך הישרים, ויש בו דרך ארץ מקבלין עדותו, אף על פי שהוא עם הארץ, ואינו לא במקרא, ולא במשנה.

ג. נמצאת אומר, כל תלמיד חכמים בחזקת כשר, עד שיפסל; וכל עם הארץ בחזקת פסול, עד שיחזק שהוא הולך בדרך הישרים. וכל מי שיקבל עדות עם הארץ קדם שתהיה לו חזקה זו, או קדם שיבואו עדים ויעידו שהוא נהג במצוות ובדרך ארץ הרי זה הדיוט, ועתיד לתן את הדין: שהרי מאבד ממון ישראל, על פי רשעים.

ד. וכן הבזויין, פסולין לעדות מדבריהם; והם האנשים שהולכין ואוכלין בשוק לפני כל העם, וכגון אלו שהולכין ערמים בשוק בעת שהן עוסקין במלאכה מנולת, וכיוצא באלו שאינן מקפידין על הבשת: שכל אלו חשובין ככלב, ואינן מקפידין על עדות שקר.

ה. ומכלל אלו, האוכלין צדקה שלגויים בפרהסיא אף על פי שאפשר להן שיזונו מהן בצנעה מבזים עצמן לָכֵךְ, ואינן חוששין. כל אלו פסולין מדבריהם.

ו. מה בין פסול לעדות מן התורה, לפסול מדבריהם: שפסול מן התורה שהעיד עדותו בטלה, אף על פי שלא הכריזו עליו בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. והפסול מדבריהם, צריך הכרזה.

ז. לפיכך כל עדות שהעיד קדם שהכריזו עליו מקבלין אותה, כדי שלא לאבד זכות העם: שהרי לא ידעו בו שהוא פסול, ואין פסולו אלא מדבריהם.

ח. עד אחד נאמן באסורין, אף על פי שהוא פסול לשאר עדיות, שהרי רשע בעברה ששחט שחיטתו כשרה, ונאמן לומר כהלכה שחטתי. אבל החשוד על דבר אינו נאמן על שלו, אבל נאמן על שלאחרים; לפיכך החשוד על דבר יש לו לדון בו ולהעיד בו, לאחרים: חזקה אין אדם חוטא, כדי שיהנו אחרים.

ט. פיצד: נאמן עם הארץ לומר, פרות פלוני מעשרין הן; ונאמן הנחשד למכר בשר בכור לומר, בשר זה שמוכר פלוני חלין הוא; וכן כל כיוצא בזה, משאר האסורין. לפי שאימת האסורין על הרשעים, ואין אימת הממון עליהן.

י. מלכי ישראל לא מעידין, ואין מעידין עליהן: שהן בחזקת אֱלֹמִים בעלי זרוע, ואינן נכנעין תחת על הדינין. אבל כוהן גדול מעידין עליו, ומעיד הוא למלך בבית דין הגדול כמו שבארנו.

יא. המוסרין, והאפיקורוסין, והמינים, והמשמדים לא הערכו חכמים למנות אותן בכלל פסולי העדות, שלא מנו אלא רשעי ישראל. אבל אלו המורדין הפופרין, פחותין הן מן הגויים:

שְׁהַגוּיִים לֹא מַעְלִין וְלֹא מוֹרִידִין, וַיֵּשׁ לַחֲסִידֵיהֶן חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא ; וְאַלּוּ מוֹרִידִין וְלֹא מַעְלִין, וַאֲיֵין לָהֶן חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.